

Title:

Rački, Mirko

Person type:

Osoba

History:

Mirko Rački (Novi Marof, 13.10.1879. - Split, 21.08.1982.), hrvatski slikar. Učiteljsku školu završio u Zagrebu (1898.), studirao u Pragu kod Vlahe Bukovca (1903. - 1905.) i Beču (1906., grafička škola bakropisca Williama Ungerera). U manirama secesijskog slikarstva nastale su njegove ugledne alegorijske kompozicije ("Zla žena, Dobra žena", 1905.; "Religija, život, država", 1904. - 1905.). Iz tog razdoblja potječu ilustracije za Danteovu "Božanstvenu komediju" (u prijevodu I. Kršnjavoga) po kojima je postao poznat. Osim u tehnici crteža i akvarela, radio je danteovske teme i u ulju ("Grad Dis", 1906.; "Prijelaz preko Aheronta", 1907., "Francesca da Rimini", 1908/9.).

Uz potporu Ise Kršnjavog izborio narudžbu za izradu slika u velikoj čitaonici NSB-a (danas Hrvatski državni arhiv) 1912. godine. Za čitaonicu je napravio tri velika ulja: "Nastava starog vijeka", "Nastava srednjeg vijeka" i "Nastava novog vijeka".

Za vrijeme Prvog svjetskog rata izlagao na "političkim" (projugoslavenkim) izložbama. U Zagreb se vratio 1920. godine, a sljedeće je izabran za dopisnog člana JAZU. Surađivao s izdavačkom kućom "Narodno delo" iz Beograda za koju je slikao ilustracije. Tijekom toga razdoblja dobio narudžbu za oslikavanje osječke župne crkve Sv. Petra i Pavla.

Nakon Drugog svjetskog rata, nakratko upravitelj Moderne galerije u Zagrebu (1946.) i prvi predsjednik Udruženja likovnih umjetnika Hrvatske.

Place:

Prag

Beč (Austrija)

Split

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1879-1982 g.

Functions:

Slikar.

VIAF person:

64844984

Title:

Horvat, Branko

Person type:

Osoba

History:

Branko Horvat (Petrinja, 24.07.1928. - Krapinske Toplice, 18.12.2003.), ekonomist, političar i pedagog.

Gimnaziju završava u Požegi, gdje je tri godine uređivao gimnazijski zbornik 'Naše znanje'. Od 1941. sudjeluje u ilegalnom radu, a sa 1944. odlazi u partizane i sudjeluje u NOB-u. Studirao je tehniku, ekonomiju i filozofiju na Sveučilištu u Zagrebu, te je 1952. diplomirao, a 1955. doktorirao na Ekonomskom fakultetu. Doktorat stiže 1959. i na Sveučilištu u Manchesteru (Ujedinjeno Kraljevstvo), a specijalizirao je 1964-65. na Sveučilištu Harvard i Institutu za tehnologiju Massachusetts u SAD kao stipendist Fordove zaklade. Radio je kao asistent i znanstveni suradnik Instituta za naftu i Ekonomskog instituta u Zagrebu (1950. - 1955.), a od 1955. radi u Saveznom zavodu za privredno planiranje u Beogradu, u kojem je 1958. osnovao Odjel za ekonomska istraživanja i metodologiju planiranja. Taj odjel 1963. postaje Jugoslavenski institut za ekonomska istraživanja, a 1969. mijenja naziv u Institut ekonomskih nauka. Horvat je bio prvi direktor Instituta, sve do ostavke koju podnosi 1970. godine. Od 1962. radi kao izvanredni profesor Sveučilišta u Beogradu, a od 1975. redoviti je profesor na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu (od 1982. Ekonomski fakultet).

Predavao je ekonomsku analizu, političku ekonomiju socijalizma, privredno planiranje, ekonomsku teoriju i komparativne ekonomske sustave. Gostovao je na velikom broju sveučilišta diljem svijeta (SAD, Njemačka, Francuska, Češka, Čile, Tanzanija, Kanada, Kina...), te je ujedno održao predavanja i kraće tečajeve na osamdesetak instituta, akademija i sveučilišta u Europi, Sjevernoj i Latinskoj Americi, Africi i Aziji. Autor je tridesetak knjiga i više stotina članaka u domaćim i stranim znanstvenim časopisima i enciklopedijama. Djela su mu prevedena na sedamnaest jezika. Temeljna značajka Horvatovog znanstvenog rada je široko područje zanimanja. Počeo je s ekonomikom industrije nafte koju je analitički razvija s gledišta mikroekonomije i njezina društveno-ekonomskog značaja. Baveći se društvenim privrednim planiranjem sintetizirao je važna svjetska teorijska dostignuća. Dio rezultata tih istraživanja bila je ideja o centralnom investicijskom fondu kao načinu usmjeravanja privrednog razvoja i prijedlozi o financiranju razvoja nerazvijenih područja. Privredna recesija 1961. potaknula je Horvata na preorijentaciju s planskih na sistemska pitanja – analizu mehanizma i funkcioniranja privrednog sustava koja je vodila do uočavanja i utvrđivanja cikličnosti privrednih kretanja. Glavno mu je djelo "Politička ekonomija socijalizma" u kojem je predložio ekonomska, socijalna i politička rješenja. Inačica na engleskom jeziku proglašena je knjigom godine u SAD, a američki ekonomisti nominirali su ga 1983. na temelju te knjige za Nobelovu nagradu. Knjiga "Towards the theory of planned economy" potaknula je američki ekonomski časopis Economic Review da lansira termin "marksizam-horvatizam".

Horvat je prvi primijenio matematičke metode i druga sredstva moderne ekonomske analize u jugoslavenskoj ekonomiji. Bio je voditelj jugoslavenske delegacije na prvom zasjedanju Odbora UN-a za industrijski razvoj (1961.), te je pod njegovim predsjedništvom izrađen prijedlog da se osnuje UNIDO (Organizacija UN-a za industrijski razvoj). Bio je član velikog broja međunarodnih ekonomskih organizacija, udruženja i redakcija ekonomskih časopisa, te osnivač i predsjednik Međunarodnog udruženja za ekonomiku samoupravljanja. Bio je i osnivač i dugogodišnji urednik časopisa Ekonomska analiza, koji je kasnije promijenio naziv u Economic Analysis and Worker's Management. Sudjelovao je na velikom broju znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. Radio je i kao ekonomski savjetnik predsjednika Saveznog izvršnog vijeća SFRJ, vlada Perua, Bangladeša, Brazila i predsjednika turske vlade.

Politički rad B. H. započinje kao omladinski rukovodilac Ujedinjenog

saveza antifašističke omladine Hrvatske u Požegi i član tamošnjeg odbora Narodne fronte. Na radnim akcijama 1945. - 1946. proveo je devet mjeseci. Na fakultetu postaje član SKOJ-a i KPJ. Na drugoj godini studija biva isključen iz Partije, no uskoro je rehabilitiran i članom ostaje do 1990. godine. Jedan je od osnivača Udruženja za jugoslavensku demokratsku inicijativu 1989., prvog nezavisnog političkog udruženja u SFRJ. Tijekom 1990. član je rukovodstva SKH-SDP i njegove "vlade u sjeni". Nakon što krajem 1990. napušta SDP, ponovno se politički angažira 1992. kao osnivač i predsjednik Socijaldemokratske unije, stranke nastale spajanjem Saveza reformista Hrvatske i Lige socijaldemokrata. Tu je dužnost obnašao do 1995., te ponovo u razdoblju 1998. - 2000. godine. Također je bio član Predsjedništva i Glavnog odbora društva "Josip Broz Tito" iz Zagreba. Znanstvena biografija B. H. objavljena je u desetak međunarodnih biografskih leksikona. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, od kojih se ističu nagrada za najbolji rad iz statistike koju je dodijelilo Statističko društvo iz Manchester (1958.); Nagrada 'Mijo Mirković' Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1986.); zbornik u čast B. H. (2000.) i počasna titula profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu (2003.).

Place:

Beograd

Petrinja (PETRINJA)

Požega (POŽEGA)

Novi Sad (Vojvodina)

Ljubljana

Sarajevo

Stockholm

Washington

New York (New York)

Berkeley

Pittsburgh (Pennsylvanija)

Pariz

Maribor

Prag

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1928-2003 g.

Functions:

Ekonomist, političar i pedagog

Title:

Radić, Marija

Person type:

Osoba

History:

Marija Radić (rodnim imenom Marie Dvořáková; Prag, 27.08.1874. - Zagreb, 17.06.1954.), učiteljica i kulturna djelatnica. Kao učiteljica radila u Češkoj i Moravskoj, gdje je naučila hrvatski jezik. Četiri godine nakon što je upoznala S. Radića, 1898. preselila u Hrvatsku. Nakon toga sa suprugom boravila u Parizu tijekom njegova školovanja, a zatim u Pragu i Zemunu da bi se 1902. nastanili u Zagrebu. Zajedno sa suprugom bavila se pisanjem za razne hrvatske, češke, francuske i ruske novine i časopise. Godine 1911. osnovala Slavensku knjižaru, prije svega radi lakšeg objavljivanja Radićevih tekstova, ali i osiguravanja financijske samostalnosti koja je uskoro omogućila da se Stjepan Radić u potpunosti posveti politici. I sama je bila aktivna u javnom životu, posebice preko organizacije žena HSS-a 'Hrvatsko srce'.

Place:

Pariz

Prag

Zemun

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1874-1954 g.

Functions:

Učiteljica i kulturna djelatnica.

Title:

Šoulavy, Henrik

Person type:

Osoba

History:

Henrik (Jindrich) Šoulavy (27.12.1878.), liječnik. Rođen u gradu Sušice u Češkoj. Studij medicine završio je u Krakovu, diplomirao je u Pragu 1905. godine. Bio je vojni liječnik Austro-Ugarske Monarhije u Sarajevu odakle je posjećivao Split, Kaštela i Trogir. Godine 1908. zajedno sa roditeljima i dvije sestre doselio u Kaštela. Iznajmio je prostor u kaštelu Rušinić (Rossani), gdje je otvorio ambulantu i ljekarnu te ugošćavao svoje prijatelje i rodbinu iz Češke, Poljske, Austrije... Već tada se iz Kaštela u Europu odašilju razglednice zadovoljnih gostiju. Od 1909. godine živi u vlastitoj kući u Kaštel Lukšiću. Od tadašnjih vlasnika, obitelji konta Lamberta Cambia kupio je kaštel sa perivojem koji je 1590. godine sagradila splitska plemićka obitelj Tartalja (Tartaglia). Nakon izgradnje kaštela uokolo je formiran i park koji je dr. Šoulavy produžio do plaže. Kaštel je još u 19. stoljeću nadograđen na zapadnom dijelu i preuređen u secesijskom stilu. U njemu je Šoulavy otvorio prvi turistički pansion za redovite goste s nazivom „Pansion dr. Šoulavy“. Taj događaj smatramo početkom „organiziranog turizma“ u Kaštelima. U pansionu je u 19 godina djelovanja ostvareno više od 50 000 noćenja.

Place:

Krakov

Prag

Sarajevo

Kaštel Lukšić

Person legal status:

fizička osoba

Reminders:

Dolazak Jindricha Šoulavya u Kaštel Lukšić, 1905. godine, začetak je razvoja turizma i ugostiteljstva u Kaštelima.

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1878 g.

Functions:

Liječnik, ugostitelj

Title:

Pörzgen, Hermann

Person type:

Osoba

History:

Hermann Pörzgen (1905. - 1976.), njemački novinar i diplomat. Studirao je teatrologiju i filologiju u Hamburgu, Rigi, Berlinu i Kölnu te je 1936. doktorirao. Od 1929. bio zaposlen u novinama Frankfurter Zeitung, u kojima je od 1934. bio urednik za vanjsku politiku, zbog čega je boravio u Pragu i Varšavi. U prosincu 1938. pridružio se Nacističkoj stranci. Od 1937. do 1941. bio je strani dopisnik navedenih novina iz Moskve, a po izbijanju rata Njemačke i sovjetske Rusije vratio se u Njemačku i zaposlio se u Ministarstvu vanjskih poslova, te je poslan u konzulat u Tangir. Iz španjolskog Maroka izvještavao je za novine Das Reich, pišući s anti-semitskim aluzijama. U lipnju 1944. postao zamjenik glasnogovornika u Vichyju (okupirana Francuska) te se odselio u Sofiju kao izaslanik za tisak, gdje su ga na kraju rata zarobili Sovjeti. Njegovo su izvještavanje iz Sovjetskoga Saveza tijekom 1930-ih tretirali kao špijunažu i smatrali da je pisao klevetničke članke pa je osuđen na zatvorsku kaznu od 15 godina. U Zapadnu se Njemačku vratio 1955. i nastavio se baviti novinarstvom, pišući za Frankfurter Zeitung o svom posjetu konclogoru Auschwitz. U Moskvu se vratio 1956. kao dopisnik navedenih novina. Njegova su javljanja urodila s nekoliko knjiga koje je za čitatelje Zapadne Njemačke napisao o Sovjetskom Savezu. Zapadna Njemačka mu je 1965. dodijelila odlikovanje prvog reda za zasluge te novinarsku nagradu Theodor Wolff 1972. godine.

Place:

Prag

Moskva (Rusija)

Sofija (Bugarska)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Writings:

Latinica

Time of action:

1905-1976 g.

Functions:

Novinar.

VIAF person:

17969005

Title:

Truhelka, Ante Vjenceslav

Person type:

Osoba

History:

Ante Vjenceslav Truhelka (Zbraslav, Češka, 09.03.1834. - Osijek, 13.06.1877.), pedagog i književnik. Gimnaziju polazio i završio u Pragu (1849. - 1852.). Sljedeće, 1853. godine, dobio učiteljsku svjedodžbu. Bavio se crkvenim pjevanjem, sviranjem orgulja i glasovira. Kako je već ranije učio hrvatski bio je u prilici iskoristiti mogućnost namještenja u Virovitici 1854. godine. Tri godine kasnije premješten je u Valpovo, gdje se upoznao s Marijom, rođ. Schön s kojom se kasnije oženio. Godine 1859. premješten je u trivijalku u Donjem Osijeku. Iste je godine počeo izlaziti i učiteljski list Napredak u kojem je Truhelka često objavljivao, a u Pragu je te godine izdao i knjižicu Pisme za porabu školsku, crkvenu i domaću. Godine 1864. postao ravnajućim učiteljem. Godine 1866. u Zagrebu tiskao 100 pesmah za porabu školsku, crkvenu i domaću, sljedeće, 1867. Praktischer Leitfaden zur Erlernung der croatischserbischen Sprache u Budimpešti, 1868. praktične upute za crtanje pod naslovom Začetkove v kresleni, također u Budimpešti. Godine 1869. sudjelovao u osnivanju Pedagogijsko-književnog zbora, a 1874. u Zagrebu izdao Mali krasnoslov ili sbirku deklamacijah. Osim u Napretku, objavljivao je u Jadranskoj vili, Nevenu i dr.

Place:

Osijek (OSIJEK)

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1834-1877 g.

Functions:

Pedagog i književnik

Title:

Ottenfeld, Rudolf von

Person type:

Osoba

Place:

Beč (Austrija)

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Time of action:

1856-1913 g.

Functions:

Vojni slikar.

VIAF person:

57515350

Title:

Zafranović, Lordan

Person type:

Osoba

History:

Lordan Zafranović (11.02.1944.), hrvatski filmski redatelj i scenarist. Diplomirao je na Visokoj pedagoškoj akademiji u Splitu te 1971. filmsku i TV režiju u Pragu. Filmsku karijeru započeo je nizom zapaženih kratkometražnih filmova realiziranih 1961–65. u Kino klubu Split (Nedjelja, Dnevnik, Dah, Portreti / U prolazu), stekavši 1966. zvanje majstora amaterskog filma. U profesionalnoj kinematografiji djeluje od 1965. godine. Asistent je režije Vatroslavu Mimici u filmu Kaja, ubit ću te! (1967.), nastupivši i u sporednoj ulozi u njegovu filmu Prometej s otoka Viševice (1964.). Režirajući isprva u nezavisnoj produkciji zagrebačkoga Filmskog autorskog studija (FAS), Adria filma i Zagreb filma te beogradskoga Dunav filma, u toj mu se etapi karijere ističu igrani dugometražni prvijenac Nedjelja (1969.) te nagrađivani srednjometražni igrani filmovi Poslije podne (Puška) (1968.), Ave Marija (Moje prvo pijanstvo) (1971.) i Valcer (Moj prvi ples) (1971.), u kojima zaokružuje kinoklupsku, avangardnu poetiku svojih ranih filmova.

U prijelaznoj fazi 1970-ih režira raznorodne filmove – srednjometražne igrane Mora (1971.) i Gosti i radnici (1977.), TV filmove Predgrađe (Ibisa) (1971.) i Ubistvo u noćnom vozu (1973.), omnibus-film Kronika jednog zločina (1973.), nastao spajanjem njegovih triju kratkometražnih filmova, dokumentarne Antika (1972.), ZAVNOH (1973.), Rad zida grad (1974.) i dr. Dugometražnim igranim filmom Muke po Mati (1975., nagrada kritičara na festivalu u Puli) označio je prijelaz prema zrelijoj etapi u kojoj slijedi kasnomodernistički obrazac europskoga art-filma, zadržavši poriv za provokacijom građanske sredine. Ti se igrani filmovi obično dijele u dvije trilogije: političkopovijesnoj pripadaju Okupacija u 26 slika (1978., Velika zlatna arena, Srebrna arena za režiju i nagrada kritike na festivalu u Puli), prikazana u glavnom programu Canneskog festivala i iznimno kontroverzne recepcije u Hrvatskoj, Pad Italije (1981., Velika zlatna arena za film i režiju), prikazan u glavnom programu Međunarodne filmske smotre u Veneciji, i Večernja zvona (1986., Zlatna arena za režiju), prema romanu Vrata od utrobe Mirka Kovača. "Erotsko-metafizičkoj" trilogiji pripadaju Ujed anđela (1984.), Haloa, praznik kurvi (1988., prema romanu Zatvor od oleandrova lišća Veljka Barbierija) i u Češkoj producirana Osveta je moja (Má je pomsta, 1995., prema romanu Crni petak Otakara Chaloupke). Svim je svojim filmovima (su)scenarist.

Place:

Split

Prag

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1944 g.

Functions:

Redatelj, scenarist.

VIAF person:
84507164

Title:

Nadvornik, Branislav

Person type:

Osoba

History:

Branislav Nadvornik (Zagreb, 08.02.1916. - Zagreb, 02.08.1998.), pravnik. Osnovnu školu završio u Pragu. Gimnaziju pohađao u Pragu, Srijemskim Karlovcima, Novom Sadu i Sarajevu (do 1930.). Studirao na Inženjerijskom odjelu Vojne akademije u Beogradu (1930. - 1935.), gdje je diplomirao i bio promaknut za inženjerijskog časnika. Diplomirao na Pravnom fakultetu (1944.), apsolvirao Filozofski fakultet, te doktorirao na Pravnom fakultetu 1964. godine (sve u Zagrebu).

Za vrijeme Drugog svjetskog rata u sastavu vojske Kraljevine Jugoslavije, a zatim u hrvatskom domobranstvu kao nastavnik u Domobranskoj zastavničkoj školi i službenik Ministarstva oružanih snaga (do svibnja 1945.). Nakon rata radio u administraciji grada Zagreba (1945. - 1949.), zatim kao srednjoškolski profesor u Daruvaru, Čakovcu i Zagrebu (1940. - 1966.), savjetnik u Zavodu za zaštitu na radu u Zagrebu (1966. - 1971.), profesor Više škole (danas fakulteta) cestovnog prometa u Zagrebu, te profesor Pravnog fakulteta u Osijeku (1971. - 1981.).

Suradnik Školske knjige, predavao na Radničkom sveučilištu, Filozofskom i Medicinskom fakultetu te Višoj građevinskoj školi. Značajniji radovi: "Osnove ustavnog, privrednog i radnog prava" (1954.), "Djeca i saobraćaj" (s A. Kolarevićem, 1960.), "Pravo zaštite na radu" (1972.), "Unificiranje zaštite na radu na razini Europske zajednice" (1992.), "Mirovinsko osiguranje jučer, danas i sutra" (1995.) i dr.

Place:

Prag

Sremski Karlovci

Beograd

Čakovec (ČAKOVEC)

Osijek (OSIJEK)

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1916-1998 g.

Functions:

Pravnik.

VIAF person:

305483237

Title:

Lisinski, Vatroslav

Person type:

Osoba

History:

Vatroslav Lisinski (Zagreb, 08.07.1819. - Zagreb, 31.05.1854.), skladatelj. Nakon srednjoškolskih nauka u Zagrebu (1840.) završio dvogodišnji filozofski studij, a 1842. i dvogodišnju pravničku akademiju. Kao gimnazijalac glazbu učio kod M. Sojke, učitelja preparandije, a kasnije kod J. K. Wiesnera-Morgensterna, koralista stolne crkve. Njegov je daljnji glazbeni rad bio usko povezan s osobom njegova prijatelja Alberta Štrige, studenta prava, amatera-pjevača i zanesenog rodoljuba koji je oko Lisinskog okupio veći broj mladih ljudi te 1840. utemeljio Prvo ilirsko glazbeno društvo. U to je vrijeme Lisinski promijenio svoje ime iz Ignac Fuchs u Vatroslav Lisinski.

God. 1841. napisao svoju prvu samostalnu kompoziciju, solo pjesmu (prerađenu i za zbor) "Iz Zagorja od prastara", kasnije poznatu pod nazivom "Prosto zrakom ptica leti", koja je izvedena prilikom dočeka Ljudevita Gaja nakon njegova povratka s propagandnog puta po Dalmaciji. Od 1842. do 1847. vršio dužnost bilježnika Banskog stola. U međuvremenu je napisao prvu hrvatsku operu "Ljubav i zloba" (na pisanju počeo raditi 1843.), najprije prema libretu J. Cara, potom u konačnom obliku D. Demetra. Nakon nekoliko izvedbi ulomaka ovo je djelo doživjelo praizvedbu 23.03.1846. polučivši veliki uspjeh.

God. 1847. Lisinski je, uz preporuku S. Vraza i materijalnu pomoć A. Štrige, otišao na studij u Prag. Međutim, zbog poodmakle dobi nije mogao redovito studirati pa je učio privatno kod K. V. Pische i B. Kittla. Živeći u oskudici počeo je poboljšavati, ali je usprkos bolesti intenzivno radio te je tada, osim mnogih solo popjevaka i zborova, skladao veći dio svoje druge opere "Porin", "Večer" i neka druga orkestralna djela. Unatoč zauzimanju bana Jelačića nije uspio dobiti dozvolu za polaganje završnog ispita na praškom Konzervatoriju pa se sa privatnim svjedodžbama vratio u Zagreb 1850. godine. U rodnom je gradu organizirao mnoge glazbene priredbe i skladao, uzalud tražeći stalni posao. Posljednje dvije godine života proveo u neimaštini besplatno obavljajući dužnost nadzornika "muzikalnih učionah". Tada se u potpunosti povukao iz javnog života izdržavajući se podukama i ugađanjima klavira.

Place:

Prag

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1819-1854 g.

Functions:

Skladatelj.

VIAF person:

44560657

Title:

Prelog, Milan st.

Person type:

Osoba

History:

Milan Prelog (Zagreb, 08.02.1879. - Zagreb, 24.12.1931), povjesničar. Osnovnu školu i gimnaziju završio u Zagrebu. U istom gradu započeo studij povijesti i geografije, kasnije ga nastavio u Pragu, gdje je 1901. promoviran u doktora filozofije. Kao nastavnik radio u Petrinji, Banjoj Luci i Sarajevu, te kao direktor ženske realne gimnazije u Osijeku. U razdoblju 1920. - 1924. pohađao arhivističke studije u Pragu. God. 1922. imenovan profesorom opće povijesti srednjeg i novog vijeka na Zagrebačkom sveučilištu (do 1926. kada je umirovljen). Godinu kasnije (1927.) izabran za profesora opće povijesti srednjeg vijeka na Filozofskom fakultetu u Skoplju. Osim bosanske povijesti ("Povijest Bosne od najstarijih vremena do propasti Kraljevstva", 1912.), uglavnom proučavao hrvatsku povijest 19. st. U djelu "Slavenska renesansa krajem XVIII. i u prvoj polovini XIX. vijeka" (1924.), dao prvi cjeloviti prikaz preporodnih pokreta slavenskih naroda do 1849. godine. Pisao je i o hrvatskoj povijesti u vrijeme narodnog preporoda ("Istorijski portreti i članci", 1926.). Od 1907. godine, pod pseudonimom Historik i dr., djelovao kao stručni kritičar u revijama "Suvremenik", "Behar" i "Jugoslavenska njiva". Napisao veliki broj priloga iz hrvatske povijesti u "Narodnoj enciklopediji srpsko-hrvatsko-slovenačkoj".

Place:

Petrinja (PETRINJA)

Banja Luka

Sarajevo

Prag

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1879-1931 g.

Functions:

Povjesničar.

VIAF person:

100207080

Title:

Vodnik, Branko

Person type:

Osoba

History:

Branko Vodnik (Varaždin, 26.02.1879. - Zagreb, 14.06.1926.), književni povjesničar.

Gimnaziju završio u Varaždinu, slavistiku studirao u Zagrebu, Pragu i Krakovu, doktorirao na Zagrebačkom sveučilištu 1905. godine. Srednjoškolski nastavnik u Karlovcu (1903. - 1904.), Osijeku (1904. - 1905.) i Zagrebu. U potpunosti je graduo od 1911. predavao hrvatsku književnost kao docent, a od 1922. kao redoviti profesor na Filozofskom fakultetu. Jedno je vrijeme bio i tajnik Matice hrvatske. Znatno dio svojih radova potpisivao kao Branko Drechsler. Urednik časopisa "Nova Hrvatska", "Suvremenik" i "Jugoslavenska njiva". U književnoj je kritici zagovarao primjenu estetskog kriterija pri objašnjavanju književnih pojava.

U monografijama i raspravama "Petar Preradović" (1903.), "Franjo Marković" (1906.), "Slavonska književnost u XVIII. vijeku" (1907.), "Stanko Vraz" (1909.), "Antun Mihanović" (1910.), "Dr. Ante Starčević" (1912.), kombinirao je biografsku i kritičko-povijesnu metodu nastojeći ustanoviti interakciju između pisca i njegova naroda. Njegova Povijest hrvatske književnosti od humanizma do potkraj 18. st. (1913.), s Jagićevim predgovorom o glagoljskoj književnosti, prvi je znanstveno argumentiran pregled hrvatske književnosti starijih razdoblja.

Place:

Varaždin (VARAŽDIN)

Prag

Krakov

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1879-1926 g.

Functions:

Književni povjesničar.

VIAF person:

5742037

Title:

Fišer, Luboš

Person type:

Osoba

History:

Luboš Fišer (30.09.1935. - 22.06.1999.), češki skladatelj. Najpoznatiji je po filmskoj glazbi (radio je na desecima filmova i TV produkcija).

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1935-1999 g.

Functions:

Skladatelj

Title:

Rogoz, Zvonimir

Person type:

Osoba

History:

Zvonimir Rogoz (10.10.1887. - 06.02.1988.), hrvatski glumac i kazališni redatelj. Glumiti je počeo u Beču u školi Wiener Theatera V. E. Frühmanna, a nastavio u Zagrebu 1908. kod Gj. Prejca. Nakon prvih nastupa u zagrebačkome HNK-u (1909.), glumio je u putujućoj družini P. Ćirića (1910-14.), HNK-u u Osijeku (1915.) te u Varaždinu (1916-19.). Godine 1919-29. glumio je i režirao u Ljubljani, a uloge Hamleta i Kneza Miškina s kojima je 1927. gostovao u Pragu donijele su mu angažman u tamošnjem Národnom divadlu (1929-49.). Osim glumačkih nastupa, Rogoz je djelovao kao redatelj inozemnih i hrvatskih tekstova te je na češki jezik preveo niz djela hrvatskih dramskih pisaca, a ulogama u 25 filmova (do 1939.) stekao je veliku popularnost. Najpoznatija mu je uloga supruga u filmu Ekstaza (Extase, 1933.) G. Machatýja, a zapažen je bio i u filmovima Život teče dalje (A život jde dál) Karla Junghansa i General Štefánik Jana Svitáka (oba 1935.).

U Zagreb se vratio 1951. te je glumio i režirao u zagrebačkome HNK-u, a potom je prešao u novoosnovano Dramsko kazalište "Gavella", u kojem je ostvario niz uloga u domaćem i inozemnom repertoaru. Glumio je i na Dubrovačkim ljetnim igrama i u Teatru &TD. Jedan je od rijetkih glumaca koji su uspješno nastupali na nekoliko jezika (na hrvatskom, slovenskom, češkom i slovačkom). Ostale značajnije filmske uloge: Koncert (1954.) B. Belana, Slučajni život (1969.) A. Peterlića, Kiklop (1982.) A. Vrdoljaka. Dobitnik je Nagrade "Vladimir Nazor" za životno djelo 1966. godine.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Osijek (OSIJEK)

Varaždin (VARAŽDIN)

Ljubljana

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1887-1988 g.

Functions:

Glumac

Title:

Boček, Jaroslav

Person type:

Osoba

History:

Jaroslav Boček (25.05.1932. - 15.03.2003.), češki književnik i scenarist. Nastavljač čapekovske struje, čije su značajke vidljive u nizu njegovih popularnih znanstvenofantastičnih i povijesnih romana i pripovijedaka. Glavna djela: Slučaj doktora Karpete (Případ doktora Karpety, 1982.), Dan za cara i druge ljude (Den pro císaře a jiné lidi, 1984.), Vrijeme prijestolonasljednika (Čas korunního prince, 1987.), Polka za astralnu ženu (Polka pro astrální ženu, 1989.), Zamršena operacija ili Čudnovate priče (Delikátní operace aneb Podivné povídky, 1990.), Momčíc na prijestolju (Mládeneček na trůně, 1995.).

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1932-2003 g.

Functions:

Književnik, scenarist

Title:

Habsburg, Ludwig Salvator von

Person type:

Osoba

History:

Ludwig Salvator von Habsburg (Firenca, 04.08.1847. - Brandýs na Labi, Češka, 12.10.1915.), austrijski nadvojvoda, znanstvenik i istraživač. Sin velikoga vojvode Leopolda II. Habsburg-Lorrainea u Toskani. Studirao je filozofiju, pravo, prirodne znanosti i umjetnost u Pragu. Život je posvetio znanstvenim istraživanjima Sredozemlja. Autor je i izdavač više od 50 djela, koja je sam ilustrirao (enciklopedijske monografije, putopisi, jezične rasprave), među kojima Die Balearen (1869–84.), Yachtreise in den Syrthen (1873.), Die liparischen Inseln (1893–96.), Parga (1907.) i Lose Blätter aus Abbazia (1886.). Bio je počasnim članom šest akademija znanosti i tridesetak znanstvenih ustanova te pokrovitelj znanstvenih i umjetničkih projekata.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Time of action:

1847-1915 g.

Functions:

Znanstvenik i istraživač.

VIAF person:

50025750

Title:

Machek, Antonin

Person type:

Osoba

History:

Antonín Machek (Podlažice, 31.10.1775. - Prag, 18.11.1844.), češki slikar i litograf.

Potjecao je iz skromne obitelji. Zahvaljujući potpori biskupa iz Hradca Králové dobio je mogućnost umjetničkog obrazovanja. Isprva je učio kod dvorskog slikara Václava Zitte, a zatim kod slikara Václava Blume u Pragu. Nakon njihove smrti radio je u radionici dekorativnog slikara Antonína Tuvora, dok je istodobno pohađao nastavu crtanja kod slikara Ludvíka Kohla.

Godine 1796. dobio je nagradu na natječaju umjetničkog društva Society of Patriotic Friends of the Arts u Pragu. Ubrzo nakon toga boravio je u Beču, gdje je kratko studirao na Akademiji likovnih umjetnosti. Poslije se vratio u Češku te radio kao portretist u Hradec Králové, a zatim je putovao po Austriji (osobito u Linz i Steyr) slikajući portrete. Oko 1813. - 1814. trajno se nastanio u Pragu, gdje je nastavio djelovati kao portretist i postao važna osoba u krugovima češkog narodnog preporoda. Portretirao je brojne predstavnike tadašnje češke inteligencije i građanstva.

Kasnije se intenzivno bavio litografijom. Posebno je značajan njegov rad na ilustriranom ciklusu Dějiny české v obrazích („Povijest Češke u slikama“), koji je imao veliku ulogu u popularizaciji nacionalne povijesti. Machek se ubraja među značajne portretiste bidermajerskog razdoblja u Češkoj, a njegova djela čuvaju se u brojnim zbirkama i muzejima, osobito u Pragu.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1775-1844 g.

Functions:

Slikar i tiskar

Title:

Dubský, Josip

Person type:

Osoba

History:

Josip Dubský (Beroun, Češka, 03.01.1868. - Zagreb, 16.03.1933.), građevinski poduzetnik, voditelj radova na kanalizaciji (kolektori u Ilici, Jurišićevoj i Petrinjskoj ulici te na Jelačićevu trgu) i na presvođenju potoka Medveščaka. Utemeljuje vlastito poduzeće »Josip Dubský & Co.« (s Oskarom Markusom). Izvodio je kanalizacijske radove (Banja Luka 1916–18.) i podizao vodne građevine (Sava, Lonjsko polje). Zaslužan je za obranu Zagreba od poplave 1898. godine. Među prvima je u nas izvodio armiranobetonske mostove (cestovni mostovi u Mrzlim Vodicama i Delnicama, 1915.). U okolici Pakraca izvodio je mostove po Monierovu sustavu, kraj Ogulina po Luitpoldovu sustavu, a most preko Kupe kraj Pribanića Hénèbiqueovim sustavom. Podignuo je oko 500 mostova, među kojim su poznatiji: na Gradni kraj Samobora (1910., jedan od prvih mostova u Europi s gornjom nosivom konstrukcijom), na Vuki kraj Ernestinova, na Glini u Starom Selu, na Petrinjčici u Petrinji, na Korani kraj Barilovića. Gradio silose u Zagrebu, Osijeku, Banjoj Luci i Bakru. U Zagrebu je gradio crkvu Sv. Blaža (1912., s armiranobetonskom kupolom), tvornicu žeste »Arko« (1912.), stambeni blok Nadbiskupije (1926.), tvornicu »Bothe i Ehrmann«, zgradu Narodne šumarske industrije, hangare i pristanišne zgrade uzletišta u Borongaju, a u Dugoj Resi tvornicu pamuka. God. 1928. osnovao je podružnicu u Beogradu.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1868-1933 g.

Functions:

Poduzetnik.

Title:

Sigmund, Oskar

Person type:

Osoba

History:

Oskar Sigmund (13.08.1919. - 19.04.2008.), njemački skladatelj. Rođen u Češkoj u Karlovym Varyma, iako je vrijeme provodio u Bavarskoj. Školovanje ga odvodi u Prag, a nakon Drugog svjetskog rata trajno se nastanio u Regensburgu. Oskar Sigmund je bio muzikolog i glazbeni pedagog Visoke škole za katoličku sakralnu glazbu od 1945. godine. Preslikama skladateljski autografa pridodani su koncertni programi i tiskovni odjeci Sigmundovih boravaka u Hrvatskoj, a posebno su dragocjena svjedočanstva o njegovu glazbenom i literarnom sudjelovanju sa hrvatskim autorima (Dugan, Vidaković, Cesarić). Sigmund Oskar se bavio luteranskom glazbenom tradicijom, a prguljašima, pijanistima, komornim glazbenicima i solo – pjevačima ostavlja respektabilan opus koji vrijedi izvoditi.

Place:

Prag

Regensburg

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Writings:

Latinica

Time of action:

1919-2008 g.

Functions:

Skladatelj.

VIAF person:

79415291

Title:

Mohorovičić, Andrija

Person type:

Osoba

History:

Andrija Mohorovičić (Volosko, 27.01.1857. - Zagreb, 18.12.1936.), geofizičar. Naš prvi znanstveni meteorolog, klimatolog i seizmolog, utemeljitelj hrvatske geofizike. Gimnaziju završio u Rijeci, studij matematike i fizike u Pragu (1879.). Radio kao srednjoškolski profesor u Bakru, Osijeku i Zagrebu. Od 1892. do 1921. upravitelj Meteorološkog opservatorija na Griču (Zagreb) u kojem je, između ostalog, proveo reorganizaciju mreže meteoroloških stanica u Hrvatskoj i stavio ih (1901.) pod nadzor i upravu Meteorološkog opservatorija. Za doktora filozofije promoviran 1893., od potonje godine pa do 1918. predavao geofiziku i astronomiju na Zagrebačkom sveučilištu. Godine 1898. postao redovni član JAZU.

U svojim prvim znanstvenim radovima analizirao motrenje oblaka i tom prilikom sam konstruirao nefoskop - instrument za mjerenje njihova smjera i brzine gibanja. Istraživao je markantne meteorološke pojave (tornado kod Novske 1892. i "vijar" kod Čazme 1898.), klimu grada Zagreba te umanjivanje temperature proporcionalno s visinom.

Na prijelazu stoljeća bavio se isključivo seizmologijom. Nakon što je zagrebački opservatorij opremio seizmološkim instrumentima, prvi je utvrdio (1909.), na temelju registracija Pokupskog potresa (08.10.1909.), postojanje Zemljine kore, odredio njezinu debljinu te otkrio plohu diskontinuiteta koja je po njemu nazvana Mohorovičićev diskontinuitet ili Moho. U seizmologiju uveo jednoznačan postupak lociranja žarišta bliskih potresa (Mohorovičićeve epicentrale) koji se zadržao do pojave elektroničkih računala. Njegov analitički izraz za brzinu vala potresa kroz koru (Mohorovičićev zakon) primjenjuje se i danas. Prvi u nas, već 1911., analitički razmatrao djelovanje potresa na zgrade i elemente zgrada i izvodio osnovna načela načina protupotresne gradnje.

U njegovu je čast projekt bušenja Zemljine kore (1959.) kojim bi se probio Mohorovičićev diskontinuitet i doprlo do plašta nazvan MOHOLE (MO - prema Mohorovičiću, HOLE - prema engl. riječi za šupljinu). Glavna skupština Međunarodnog astronomskeg udruženja obilježila je jedan krater, promjera 77 km na tamnoj strani mjeseca, njegovim imenom.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Osijek (OSIJEK)

Bakar

Prag

Rijeka

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1857-1936 g.

Functions:

Geofizičar, meteorolog, klimatolog i seizmolog.

VIAF person:
22134688

Title:

Radić, Stjepan

Person type:

Osoba

History:

Stjepan Radić (Trebarjevo Desno, 11.06.1871. - Zagreb, 08.08.1928.), hrvatski političar.

Zbog političke aktivnosti dva puta prekidao školovanje, a iz istog je razloga maturu polagao privatno u Karlovcu. God. 1891. upisao se na zagrebački Pravni fakultet, ali je dvije godine kasnije izbačen i osuđen na četiri mjeseca zatvora zbog javnog napada na bana K. Hédervárya. Studij nastavio 1894. u Pragu, gdje je još potkraj iste godine zbog sukoba s policijom kažnjen izgonom. Nakon što je kratko vrijeme studirao u Budimpešti, vratio se u Zagreb. God. 1895. kažnjen sa šest mjeseci zatvora kao jedan od organizatora studentskih demonstracija prilikom posjeta Franje Josipa Zagrebu, na kojima je došlo do spaljivanja mađarske zastave. U Pragu, vrativši se s drugog putovanja u Rusiju, 1897. pokrenuo Hrvatsku misao kao organ napredne omladine. Od kraja 1897. do 1899. studirao na Visokoj školi političkih nauka u Parizu, koju je završio kao najbolji student s diplomskom radnjom *La Croatie actuelle et les Slaves du Sud*. Nakon što je po drugi puta istjeran iz Češke (1900.), nastanio se u Zemunu živeći od publicističke djelatnosti u različitim domaćim i stranim listovima. Godine 1902. trajno se nastanio u Zagrebu, postao tajnikom ujedinjene opozicije i ponovno pokrenuo mjesečnik Hrvatska misao. Iste je godine objavio brošuru pod nazivom Najjača stranka u Hrvatskoj, u kojoj je promicao ideju organiziranja hrvatskog seljaštva. Zajedno s bratom Antunom u prosincu 1904., osnovao Hrvatsku pučku seljačku stranku (HPSS). Usporedo s političkim djelovanjem i vođenjem HPSS-a, radio na tiskanju svojih djela: *Savremena Evropa* (1906.), *Financijska znanost* (1908.), *Češki narod na početku 20. st.* (1908.) i dr. Uređivao je i stranačko glasilo *Dom*. Suprotstavio se politici novog kursa predlažući preobrazbu Habsburške Monarhije u Podunavski savez država, u kojemu bi Hrvatska bila jedno od pet državnih područja saveza, a na temelju svoje povijesne tradicije, narodnog gospodarstva i kulture. U Hrvatski sabor prvi puta izabran 1908. u izbornom kotaru Ludbreg. Za Cuvajeva komesarijata ponovno zatvoren (1911. - 1912.). Tijekom Prvog svjetskog rata isprva branio austrougarsku ratnu koncepciju, ali 1917. promijenio je stav. Kao član Središnjeg odbora Narodnog vijeća SHS protivio se prijedlozima o načinu ujedinjenja s Kraljevinom Srbijom i Crnom Gorom. Zalagao se za poštivanje prava hrvatskog naroda na samoopredjeljenje i stvaranje neutralne hrvatske seljačke republike. Zbog nepriznavanja Kraljevine SHS, od ožujka 1919. do veljače 1920., boravio u zatvoru. Tri godine kasnije, krenuo na put u inozemstvo radi stjecanja vanjske potpore hrvatskim zahtjevima. Prilikom posjete Sovjetskom savezu (1924.), učlanio Hrvatsku republikansku seljačku stranku (HRSS) u Seljačku internacionalu. Sljedeće je godine Radić nakon izbora na kojima je Seljačka stranka dokazala svoju snagu, učinio politički zaokret. HSS je priznao dinastiju i Vidovdanski ustav, pa je u novostvorenoj Pašićevoj vladi, Radić preuzeo mjesto ministra prosvjete. Godine 1927. cijeli je HSS istupio iz vlade zbog neslaganja s politikom radikala. Iste godine zajedno sa S. Pribičevićem stvorio Seljačko-demokratsku koaliciju koja se borila protiv unitarizma i Vidovdanskog ustava. Za vrijeme zasjedanja Narodne skupštine 20.06.1928., zastupnik Radikalne stranke Puniša Račić usmrtio je Pavla Radića i Đuru Basaričeka, a teško ranio Stjepana Radića, koji je od posljedica atentata preminuo 08.08.1928. u Zagrebu.

Place:

Budimpešta

Prag

Zemun

Pariz

Beograd

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:
fizička osoba

Language:
Hrvatski

Writings:
Latinica

Time of action:
1871-1928 g.

Functions:
Političar.

VIAF person:
2510555

Title:

Župić, Stanislav

Person type:

Osoba

History:

Stanislav Župić (Bregi kraj Koprivnice, 1897. - Zagreb, 16.04.1973.), psihijatar.

Medicinu studirao u Innsbrucku, Beču i Pragu. Osim psihijatrije, specijalizirao i oftalmologiju s kojom se bavio od 1924. do 1932. godine. U psihijatrijskoj bolnici Vrapče radio od 1932. do umirovljenja 1962. godine. Sređujući muzejski materijal i aktivno participirajući na stručnim sastancima, u bolnici u Vrapču ostao je aktivan sve do smrti. Od 1940. do 10. travnja 1941., kada je ravnateljem imenovan dr. Vladimir Franković, bio je vršitelj dužnosti ravnatelja Bolnice. Bavio se i forenzičkom psihijatrijom, a pisao je i patografije hrvatskih književnika umrlih u bolnici, te literarne kritike.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Prag

Beč (Austrija)

Innsbruck

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1897-1973 g.

Functions:

Psihijatar.

VIAF person:

1.9271586309859233e+21

Title:

Sarkotić, Stjepan

Person type:

Osoba

History:

Stjepan Sarkotić (Sinac kod Otočca, 04.10.1858. - Beč, 16.10.1939.), general.

Vojni kolegij pohađao u St. Pöltenu (Donja Austrija), a vojnu akademiju u Wiener-Neustadtu. Kao poručnik sudjeluje u operacijama u Bosni i Hercegovini (1879. - 1882.), te u vojnoj ekspediciji u Krivošijama u Crnoj Gori u gušenju Hercegovačko-bokeljskog ustanka (1882.). Školovanje je upotpunio u Ratnoj školi u Beču (1882. - 1884.). Od 1885. do 1895. djeluje u brigadnom i divizijskom generalstožeru u Mostaru i Beču. U Osijeku je od 1895. do 1898. zapovjednik Glavnog stožera osječke 7. pješačke divizije. Godine 1899./1900. službuje u Pragu u pješačkoj pukovnji. U prosincu 1900. imenovan zapovjednikom Glavnog stožera Zapovjedništva ratne luke Pula. Nakon Pule službuje na području Austrije kao zapovjednik glavnih stožera brigade odnosno divizije. Godine 1907. unaprijeđen je u general-bojnika, a 1909. podijeljeno mu je plemstvo. Godine 1911. postaje podmaršal.

Od 1912. do 1914. djeluje u Zagrebu kao zapovjednik VI. zagrebačkog okruga hrvatsko-slavonskog domobranstva. U napadu na Srbiju 1914. zapovjedao je 42. domobranskom pješakom divizijom. Od 28.11. do 26.12.1914. guverner je Srbije sa sjedištem u Šapcu. Dana 22.12.1914. imenovan je zapovijedajućim generalom Bosne, Hercegovine i Dalmacije i Zemaljskim upraviteljem Bosne i Hercegovine. Godine 1915. unaprijeđen je u generala pješaštva.

U siječnju 1916. rukovodio je napadom kojim je osvojen Lovćen i zauzeta Crna Gora. Ta mu je pobjeda početkom 1917. godine donijela ugarski barunat i predikat "von Lovćen", te je unaprijeđen je u general-pukovnika. Nakon propasti Austro-Ugarske, te kratkog vremena provedena u konfinaciji u Zagrebu, otputovao je u Beč, gdje je na čelu hrvatskih emigranata, pristaša Starčevićeve politike, koji su već 1919. uspostavili vezu s političarima Hrvatske stranke prava i formirali hrvatski emigrantski revolucionarni komitet. U austrijskom tisku Sarkotić se u razdoblju 1919. - 1929. bavio aktualnim političkim pitanjima.

Place:

Beč (Austrija)

Osijek (OSIJEK)

Prag

Mostar

Pula

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1858-1939 g.

Functions:

General.

VIAF person:
59881322

Title:

Ziegler, Zdenek

Person type:

Osoba

History:

Zdenek Ziegler (27.10.1932. - 18.04.2023.), češki grafički dizajner. Ziegler je dizajnirao 200 filmskih postera između 1963. i 1989. godine.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1932-2023 g.

Functions:

Grafički dizajner

Title:

Burian, Vlasta

Person type:

Osoba

History:

Vlasta Burian (09.04.1891. - 31.01.1962.), češki komičar.

U vlastitom kazalištu u Pragu, osnovanom 1930., prikazivao komedije (J. Hašek, Dobri vojak Švejk) i estradni repertoar. Uživao je veliku popularnost. Nastupao i na filmu: Feldmaršal (C. a k. polní maršálek K. Lamača, 1930.), Revizor (Revisor M. Friča, 1933.), Bio jednom jedan kralj (Byl jednom jeden král B. Zemana, 1954.) i dr.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1891-1962 g.

Functions:

Komičar.

VIAF person:

35258681

Title:

Menzel, Jiri

Person type:

Osoba

History:

Jiri Menzel (23.02.1938. – 05.09.2020.), češki filmski redatelj, scenarist, glumac i književnik. Diplomirao je 1962. režiju u Pragu. Na filmu je profesionalno debitirao 1965. epizodama u dva omnibusa, a izniman uspjeh (i nagradu Oscar) postigao je prvim cjelovečernjim igranim filmom, ekranizacijom romana B. Hrabala Strogo kontrolirani vlakovi (Ostře sledované vlaky, 1966.). Jedan od protagonista naglog uspona čehoslovačkog filma, dobio je Grand prix na festivalu u Karlovym Varyma za film Hirovito ljeto (Rozmarné léto, 1968.). Posebno mu se ističu filmovi Vikendica u šumi (Na samotě u lesa, 1975.), Veličanstveni momci s kamerom (Báječní miži s klikou, 1978.) – evokacija života i djelovanja prvih čeških filmaša i vlasnika kina, potom Striženo-košeno (Postřížiny, 1981.) i Svečanosti visibaba (Slavnosti sněženek, 1983.), oba prema Hrabalovim djelima, te Selo moje malo (Vesničko má středisková, 1985., nominacija za Oscara). Neprekidno djelovao i u kazalištu, kao komediograf i redatelj (i u Hrvatskoj); nastupao i kao glumac, npr. u Hrvatskoj u filmu Potonulo groblje (2002.) Mladena Jurana.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1938-2020 g.

Functions:

Redatelj, glumac

Title:

Deitch, Gene

Person type:

Osoba

History:

Gene Deitch (08.08.1924. - 16.04.2020.), američki crtač, animator i filmski redatelj. Radio je u studijima kao što su UPA i Terrytoons, a od 1960-ih živio je u Pragu. Isprva rukovodi proizvodnjom novih epizoda iz serijâ Tom i Jerry i Popaj koje Metro-Goldwyn-Mayer realizira u praškim studijima. Zatim stvara animirani film Munro (1960., nagrada Oscar) prema crtežima J. Feiffera, te pokreće serije Nudnik (1964.) i Koumal (1969.). Autor raznolikoga opusa, o čemu svjedoče još Divovi (Obri, 1969.), Leopold (1970.), Rozina šetnja (Rosie's Walk, 1970.) i dr.

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Engleski

Writings:

Latinica

Time of action:

1924-2020 g.

Functions:

Redatelj, animator

Title:

Širola, Branko

Person type:

Osoba

History:

Branko Širola (Karlovac, 18.03.1897. - Zagreb, 24.11.1966.), građevinski inženjer.

Pučku školu i gimnaziju polazio u Zagrebu. Godine 1915. - 1916. polazio dva semestra Visoke tehničke škole u Beču. Potonje godine regrutiran u austro-ugarsku vojsku, ali je tijekom službovanja ocijenjen nesposobnim za front i dodijeljen zapovjedništvu u Zagrebu. U to je vrijeme upisao Geodetski tečaj u Zagrebu (završio dva semestra). Od 1919. do 1922. polazio Češko visoko tehničko učilište i Visoku školu građevnog inženjerstva u Pragu. Godine 1922. postavljen za pomoćnog učitelja u Kr. tehničkoj srednjoj školi u Zagrebu, 1925. postao profesor Srednje tehničke škole u istom gradu, a radio je i na Školi za građevno-obrtne poslovođe (do 1941.). Odlukom Ministarstva narodnog gospodarstva NDH premješten je u navedeno Ministarstvo za školskog savjetnika i šefa odjela za stručno školstvo.

Place:

Karlovac (KARLOVAC)

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1897-1966 g.

Functions:

Građevinski inženjer.

VIAF person:

308182035

Title:

Krklec, Gustav

Person type:

Osoba

History:

Gustav Krklec (23.06.1899. - 30.10.1977.), hrvatski književnik.

Započeo je studij poljoprivrede u Beču 1918., nakon jednoga semestra vratio se u Zagreb, priključio se književnom krugu mladih ekspresionista te s A. B. Šimićem i N. Milićevićem pokrenuo časopis Juriš (1919.). Kaneći studirati režiju, u Pragu je 1921. asistirao kod K. Čapeka, ali je ubrzo otišao u Beograd, gdje je ostao sve do rata. Nakon rata vratio se u Zagreb, bio urednik u nakladničkim kućama i časopisima, a zatim djelovao kao profesionalni pisac. Bio je predsjednik Matice hrvatske, predsjednik Društva književnika Hrvatske i Saveza književnika Jugoslavije. Od 1951. bio je redoviti član JAZU. Dobitnik je Nagrade "Vladimir Nazor" za životno djelo 1968. godine. Pisati je započeo 1915. objavivši u Koprivama kajkavsku humoresku. Prvu pjesmu (Put kroz noć) objavio je 1918. u Književnome jugu. Okušao se i u drami (dramska rapsodija Grobnica, 1919.) i prozi (Beskućnici: roman izgubljenog naraštaja, 1921.), pisao članke, polemizirao, a objavljivao je i prepjeve lirike s njemačkoga, ruskoga, mađarskoga, engleskoga, slovenskog i slovačkog jezika.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Beograd

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1899-1977 g.

Functions:

Književnik.

VIAF person:

46799204

Title:

Macourek, Miloš

Person type:

Osoba

History:

Miloš Macourek (02.12.1926. - 30.09.2002.), češki književnik i scenarist. Autor raznovrsna i bogata opus u znaku igre, humora i bajkovite hiperbolizacije. U žanrovskom sustavu prednost davao umjetničkoj bajci, fantastičnoj priči i burlesci. Pisao filmske i televizijske scenarije, bio redatelj animiranih filmova, autor popularnih književnih djela za djecu i mladež. Značajnija djela: zbirke pjesama Da čovjek ne povjeruje svojim očima (Člověk aby nevěřil svým očím, 1958.), Obiteljski album (Roddiné album, 1986.); zbirke pripovijedaka Stvorenjopis (Živočichopis, 1962.), Mach i Šebestová (Mach a Šebestová, 1982.; za djecu).

Place:

Prag

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Češki

Writings:

Latinica

Time of action:

1926-2002 g.

Functions:

Scenarist, književnik.

VIAF person:

107600220

Title:

Zafranović, Andrija

Person type:

Osoba

History:

Andrija Zafranović (15.08.1947. - 09.03.2021.), filmski montažer. Filmsku i TV montažu diplomirao je i magistrirao na FAMU (Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění) u Pragu, 1975. godine. Bio je redovni profesor i voditelj katedre na Akademiji umetnosti u Beogradu. Zadnjih godina bio je profesor na postdiplomskim i doktorskim studijima na FAMU u Pragu.

Kao montažer potpisao je više od 150 igranih filmova u svim zemljama bivše Jugoslavije, Francuskoj, Njemačkoj i Češkoj. Dobitnik je tri Zlatne arene za montažu na Pulskom filmskom festivalu (za filmove Kraljevski voz, Balkanski špijun i Večernja zvona), nagrade za najbolju montažu Filmskog festivala u Sopotu, nagrade Fipresci, nagrade na South East Film Festivalu u Parizu i nagrade za životno djelo Cinematic Film Festivala, a njemački filmski časopis "Kino film schnitt" proglasio ga je najboljim europskim filmskim montažerom 2019. godine. Osim već spomenutih naslova koji su mu donijeli Zlatne arene, u njegovom bogatom opusu nalaze se regijski filmski klasici poput Otac na službenom putu te Arizona Dream Emira Kusturice, Haloa - Praznik kurvi Lordana Zafranovića, Kraljevski voz te Jaguarov skok Aleksandra Đorđevića, Oktoberfest Dragana Kresoja i mnogih drugih.

Place:

Prag

Beograd

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1947-2021 g.

Functions:

Filmski montažer.

VIAF person:

315997325